

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA
Rīgā

16.01.2018. Nr. 31.1-8.5/15366
Uz 02.01.2018. Nr. b/n

D
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis D, personas kods ...(turpmāk – Iesniedzējs), 2018.gada 2.janvāra iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniegumā sniegts šāds faktu apraksts.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98.pantu “Tiesības uz uzziņu par savām tiesībām” Iesniedzējs vēlas saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā turpmāk aprakstītajā tiesiskajā situācijā par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ienākumiem no ciršanas tiesību pārdošanas un zemes nomas.

Iesniedzējam pieder vairāki nekustamie īpašumi, lielākoties zeme ar mežu, tostarp ir arī īpašumi, kuri sastāv gan no lauksaimniecības, gan meža zemes. Iesniedzējs ir guvis ienākumu no nekustamajā īpašumā augoša meža atsavināšanas izciršanai (pārdevis ciršanas tiesības). Iesniedzējs kopš 2012.gada 19.decembra ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk PVN) maksātājs ar reģistrācijas numuru..., bet nav reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs.

Tā ka Iesniedzējam pieder nekustamie īpašumi, kuru sastāvā ir arī lauksaimniecības zeme, kuru Iesniedzējs pats neapstrādā, ir noslēgti zemes nomas līgumi par Iesniedzējam piederošās lauksaimniecības zemes iznomāšanu un tie ir reģistrēti Valsts ieņēmumu dienestā.

Pamatojoties uz situācijas aprakstu Iesniedzējs vēlas saņemt uzziņu attiecībā uz turpmāk minētajiem nodokļu jomu regulējošo normatīvo aktu piemērošanas jautājumiem par izmaiņām no 2018.gada:

1. Vai Iesniedzējs joprojām var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs, gūstot ienākumu no lauksaimniecības zemes nomas, ja nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski?

2. Pirms lēmuma pieņemšanas par vēl kāda īpašuma iznomāšanu Iesniedzējs vēlas zināt, vai likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” nodokļa

likme, nodokļa maksāšanas kārtība mainās no iznomāto īpašumu skaita un gūto ieņēmumu apjoma?

3. Vai iedzīvotāju ienākuma nodoklis nomniekam būs jāietur un jāpārskaita budžetā, vai Iesniedzējam pašam tas būs jāmaksā, sastādot gada ienākumu deklarāciju? Ar kādu iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi būs apliekama nomas maksa?

4. Vai un kad izdevumos drīkst iekļaut nomaksāto nekustamā īpašuma nodokli par iznomāto īpašumu?

5. Vai ciršanas tiesību realizācija savos mežos saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta 1.⁴ daļu joprojām nebūs kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, netiks atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem neatkarīgi no darījumu skaita un ieņēmumu apjoma?

6. Kāda būs iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme, realizējot ciršanas tiesības Iesniedzējam piederošajos īpašumos?

7. Ar kādu iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi tiks aplikts gadā gūtais ienākums, ja gada ienākumi no darba algas un ienākumiem no nomas un ciršanas tiesību pārdošanas pārsniegs 20 004 *euro* un, ja pārsniegs 55 000 *euro*?

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta divpadsmitajā daļā noteikto, ja iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk - nodoklis) maksātājam nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, maksātājs, gūstot ienākumu no īpašuma [iznomājot vai izīrējot nekustamo īpašumu (arī pārdodot īres tiesības), nododot lietu tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam, iznomājot kustamo mantu vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem] vai gūstot ienākumu no kustamas lietas atsavināšanas, kas atbilst tikai šā panta 1.³ daļas 2.punktam, var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus un tajos iekļaut ar īpašuma uzturēšanu un pārvaldīšanu saistītos izdevumus, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Maksātājs veic saimnieciskās darbības ieņēmumu uzskaiti. Saimnieciskās darbības ieņēmumus maksātājs hronoloģiskā secībā uzskaita ieņēmumu uzskaites reģistrā, kurā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, attaisnojuma dokumenta numuru un datumu, darījuma dalībnieku (fiziskās personas vārdu un uzvārdu, juridiskās personas nosaukumu), darījuma aprakstu, darījuma summu un citu nepieciešamo informāciju. Maksātājs saimnieciskās darbības ieņēmumus var neuzskaitīt ieņēmumu uzskaites reģistrā, ja saimnieciskās darbības ieņēmumi ir gūti tikai bezskaidras naudas veidā.

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta sestās daļas 3.punktā noteikts, ka nodokļa likmi 10 procentu apmērā piemēro šā likuma [11. panta](#) divpadsmitajā daļā minētajam ienākumam.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 28.panta 8.punktā noteikts, ka maksātāja pienākums ir piecu darbdienu laikā no līguma noslēgšanas dienas, kā arī

no līguma darbības izbeigšanas dienas informēt par to Valsts ieņēmumu dienestu, ja viņš saimnieciskās darbības ienākumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.panta divpadsmitajai daļai.

Tādējādi atbildot uz Iesniedzēja iesniegumā uzdotajiem *pirmo* un *otro* jautājumu, paskaidrojam, ka arī no 2018.gada 1.janvāra nodokļu maksātājs, kurš gūst ienākumus no nekustamā īpašuma iznomāšanas un tam nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, var izmantot tiesības neregistrēt saimniecisko darbību un ienākumam piemērot nodokļa likmi 10 procentu apmērā neatkarīgi no iznomāto nekustamo īpašumu skaita un gūto ieņēmumu apjoma.

Atbildot uz Iesniedzēja uzdotajiem *trešo* un *ceturto* jautājumu un, ņemot vērā, ka iesniegumā nav sniegta informācija, vai nekustamā īpašuma nomnieks ar kuru Iesniedzējs plāno slēgt nekustamā īpašuma nomas līgumu būs fiziskā vai juridiskā persona, paskaidrojam.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 17.panta desmitās daļas 7.punktā noteikts, ka no fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā. Pie šādiem ienākumiem pieder ieņēmumi no saimnieciskās darbības, ko veic fiziskā persona, kurai nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, izņemot ieņēmumus no lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas un no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas.

Savukārt likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 17.panta vienpadsmitās daļas 1.punktā noteikts, ka komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas izsniedz personām - nodokļa maksātājām - paziņojumu par izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, un no šīm summām ieturēto nodokli vai, ja izmaksātais ienākums nav apliekams ar nodokli, izmaksu apliecināšanu dokumentu un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam par personām izmaksātajiem ienākumiem, kas minēti šā panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, un no tiem ieturēto nodokli - ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam.

Pamatojoties uz likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 4.panta pirmās daļas 2.punktu, nodokli aprēķina un budžetā iemaksā no ienākumiem, kas noteikti šā likuma 17.panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, - to izmaksātājs.

Tādējādi ienākuma izmaksātajam – juridiskai personai, par fiziskās personas ienākumu, kura ir paziņojusi Valsts ieņēmumu dienestam, ka veic neregistrējamu saimniecisko darbību ir jāietur nodoklis 10 procentu apmērā un jāiemaksā tas budžetā likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 17.panta desmitās daļas

7.punktā noteiktajā kārtībā, kā arī jāiesniedz ienākuma guvējam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

Savukārt attiecībā uz ienākuma izmaksātāju - fizisko personu, nodokļu normatīvie akti neparedz, ka nodokli ietur fiziska persona, tādējādi, ja zemes nomnieks ir fiziska persona, kura nav reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, tad tai nav pienākums ienākuma izmaksas vietā no nekustamā īpašuma izīrēšanas vai iznomāšanas ienākuma, ko gūst persona, kura izmanto likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" divpadsmitajā daļā noteiktās tiesības neregistrēt saimniecisko darbību, ieturēt un iemaksāt budžetā nodokli.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 28.panta 1.un 2.punktu, maksātāja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli.

Pamatojoties uz likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta pirmo daļu, nodokli rezumējošā kārtībā, ja šajā pantā nav noteikts citādi, aprēķina un budžetā iemaksā maksātājs.

Nemot vērā minēto, ja ienākuma izmaksātājs nebūs ieturējis nodokli ienākuma izmaksas vietā vai, ja ienākuma izmaksātājs ir fiziska persona, kam nav pienākums ieturēt nodokli ienākuma izmaksas vietā, tad Iesniedzējam būs pienākums iesniegt gada ienākumu deklarāciju un aprēķināt no nomas līguma gūtā ienākuma apmēru un piemērot nodokli 10 procentu apmērā. Iesniedzējs saimnieciskās darbības izdevumos var iekļaut par iznomāto nekustamo īpašumu samaksāto nekustamā īpašuma nodokli.

Atbildot uz Iesniedzēja uzdoto *piekto* jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta 1.⁴ daļā noteikto, fiziskās personas ienākuma gūšana no kapitāla un ienākuma gūšana no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas nav kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

Tādējādi, Iesniedzēja ciršanas tiesību realizācija viņam piederošajos mežos nebūs kvalificējama par saimniecisko darbību neatkarīgi no veikto darījumu skaita un ieņēmumu apjoma, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nebūs atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

Atbildot uz Iesniedzēja uzdoto *sesto* jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta trešās daļas 15.punktā noteikto, pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti ienākumi no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids.

Savukārt likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta sestās daļas 1.punktā noteikto, nodokļa likmi 10 procentu apmērā piemēro šā likuma [3. panta](#) trešās daļas 9.¹ punktā un [8. panta](#) trešās daļas 15. punktā minētajam ienākumam.

Tādējādi, ienākumam no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ir piemērojama nodokļa likme 10 procentu apmērā.

Atbildot uz Iesniedzēja uzdoto *septīto* jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 15.panta otrajā daļā noteikto, nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, izņemot šā panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.¹, astotajā, devītajā, desmitajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktos ienākuma veidus, ir šāda:

- 1) 20 procenti — gada ienākumam līdz 20 004 *euro*;
- 2) 23 procenti — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 *euro*, bet nepārsniedz 55 000 *euro*;
- 3) 31,4 procenti — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 *euro*.

Ņemot vērā, ka likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 15.panta sestajā daļā minētajiem ienākumiem no nekustamā īpašuma iznomāšanas un no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ir noteikta samazināta nodokļa likme 10 procentu apmērā, tad minētie ienākumi netiek iekļauti maksātāja gada ar nodokli apliekamā ienākuma apmēra noteikšanā, kuram tiek piemērota progresīvā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme.

Savukārt attiecībā uz algotā darbā gūto ienākumu, paskaidrojam, ka, ja 2018.gada laikā Iesniedzēja algotā darba ienākums pārsniegs 20 004 *euro*, ienākumam būs jāpiemēro nodokļa likme 23 procentu apmērā, bet, ja algotā darba ienākums pārsniegs 55 000 *euro* - 31,4 procenti.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 4.panta piemērs daļas 2.punkts, 8.panta trešās daļas 15.punkts, 11.panta 1.⁴ daļa un divpadsmitā daļa, 15.panta otrā daļa, sestās daļas 1.punkts un 3.punkts, 28.panta 1.punkts, 2.punkts un 8.punkts, 17.panta desmitās daļas 7.punkts un vienpadsmitās daļas 1.punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

I.Cīrule

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU